

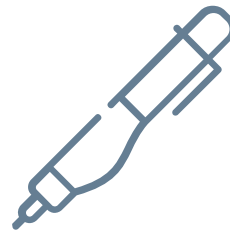
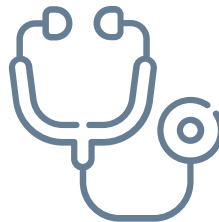
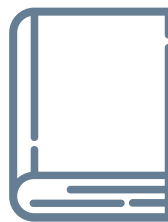
Educatieve Voorziening AMC/VUmc

Jaarverslag 2022

Gemiddeld zitten er in iedere schoolklas drie leerlingen met een chronische aandoening, zoals astma, epilepsie, ernstige hoofdpijn, diabetes, etc. Ook zijn er leerlingen die tijdelijk een ernstige ziekte hebben, zoals kanker. Een deel van deze leerlingen vindt zonder veel extra ondersteuning goed hun weg op school. Een ander deel van deze leerlingen heeft extra ondersteuning nodig, zoals een aangepast lesprogramma, thuisonderwijs, begeleiding bij plannen van toetsen, etc.

Voor zieke leerlingen zijn de school en het samenwerkingsverband passend onderwijs verantwoordelijk voor het bieden van die ondersteuning. Consulanten Onderwijssteuning Zieke Leerlingen (OZL) van de Educatieve Voorziening kunnen hierbij helpen, vooral tijdens en na een ziekenhuisopname.

Carla Hendriks

Voorwoord

Het jaar 2022 deed wederom vanwege verschillende redenen een flink appél op ons team van consultants onderwijsondersteuning zieke leerlingen. We zijn het jaar gestart zoals we het voorgaande jaar zijn gestopt: veelal online contact met elkaar, met collegae en leerlingen. Maar vooral beschikbaar blijven voor de leerlingen die 't het hardst nodig hadden. In de loop van het jaar werden we steeds meer in de gelegenheid gesteld onze werkzaamheden te normaliseren. Onze regionale en landelijke overleggen bleven evenals de expertgroepen echter digitaal. Dit hadden we inmiddels ervaren als zeer efficiënt. Binnen het EKZ bleven we, ook op verzoek van Raad van Bestuur, wel wat langer de coronaregels in acht houden dan in de rest van de maatschappij. En inmiddels is het een tweede natuur voor elke consultant geen handen meer te schudden bij kennismaking en bij elke leerling werken met een mondkapje wanneer dit binnen 1,5 meter is....want zo dicht zitten we altijd op de kinderen!

Met het idee in wat rustiger vaarwater te komen werd een ander soort flexibiliteit gevraagd binnen ons team. Met een langdurig zieke medewerker en 2 vertrekkende collegae (verwacht en onverwacht) moesten opeens weer alle zeilen worden bijgezet. Het is ons als team wederom gelukt hier een positieve wending aan te geven. We hebben het jaar 2022 op volle sterkte weten af te sluiten met een nieuwe VO collega vanuit ons netwerk en zelfs een extra PO collega erbij gevonden om het volgend kalenderjaar mee af te trappen.

Carla Hendriks

Verder zijn de ontwikkelingen rond de reorganisatie Onderwijsondersteuning Zieke Leerlingen (OZL) vanuit het ministerie O,C&W niet echt gevorderd. Er is inmiddels vanuit Den Haag een nieuwe kwartiermaker aangesteld. De december bespreking in de Tweede Kamer was echter weer uitgesteld. Ondanks de vertraagde in werking treding en uitgestelde verandering hebben we een aangepast profiel voor de toekomstige consulent onderwijsondersteuning zieke leerlingen en een bijbehorend professionaliserings aanbod waar we mee aan de slag zijn gegaan. Op deze wijze hopen we, ooit.... goed geoutilleerd de nieuwe Stichting Ziezon binnen te stappen.

Het Europese congres van hospital teachers HOPE, gepland in mei 2021 te Tallin, kon vanwege de pandemie niet doorgaan... en werd ook uitgesteld van 2022 naar 2023. Een ander jaar een andere bestemming: het wordt Milaan.

In september hebben we wederom een mooi afscheid georganiseerd. Dit keer voor onze collega **Elske van Spanje** die de pensioengerechtigde leeftijd had behaald. Zij heeft vele jaren de infotheek bemand en was bovendien de steun en toeverlaat wat betreft de medische redactie van de Ziezon brochures.

In het najaar hebben we naast de Ziezon dag te Amersfoort (zie verslag), samen met het Amsterdamse Huisonderwijs onze jaarlijkse studiemiddag in oktober wederom in de Rode Hoed kunnen organiseren. Het onderwerp en de inhoud werd dit keer verzorgd door de Expertgroep Maag Darm Lever: Buikpijn, de meest voorkomende reden voor schoolverzuim (zie verslag).

Carla Hendriks

Maar misschien wel het allermooiste en belangrijkste, waar we het aller vrolijkst van worden, en waar we de meeste energie uithalen, is dit jaar, vaak in etappes, weer gelukt: het begeleiden van 5 eindexamenkandidaten!!! Kortom een jaarverslag van en door een goed team in het inspirerende jaar 2022,

Vriendelijke groet, Carla Hendriks, hoofd Educatieve Voorziening Amsterdam

Lia
de Jonghe

Sacha
van Duren

Ingrid
de Jong

Carla
Hendriks

Elske
van Spanje

Carola
Jongbloed

Tim
Kallenbach

De dagbehandeling

Lia de Jonghe

Een deel van ons werk vindt plaats op de Dagbehandeling. Kinderen die een keer in de maand of vaker een dagje komen geven wij, zo nodig, les. Vaak zijn dit kinderen van de hematologie afdeling maar niet alleen. Een groep kinderen met sikkelcelziekte bijvoorbeeld moet een keer per maand een bloedtransfusie krijgen. Dit duurt een hele dag. School is dan een (on) aangename afleiding. Tijdens de les werken kinderen aan hun eigen werk van school. Als zij dat niet bij zich hebben, halen wij wat uit de kast.

Door de les die altijd eindigt met een gezamenlijk spelletje, komen de kinderen op een natuurlijke manier met elkaar in contact. Het gebeurt dan ook regelmatig dat zij na de les nog bij elkaar blijven zitten om samen een spelletje of iets dergelijks te doen. Zo komen zij op een prettige manier door de dag heen.

Examens en regelgeving Voortgezet Onderwijs

Ingrid de Jong - Noorlander

Veel vragen van examenkandidaten gaan over het schoolexamen (SE):

- *Mag ik een SE herkansen als ik ook nog SE's moet inhalen? (Ja, dat moet de school mogelijk maken).*
- *Half april moeten de schoolexamencijfers al doorgegeven worden aan DUO, maar dan heb ik nog niet alles kunnen inhalen. Wat nu? (De school kan ook nog later SE-cijfers aanleveren, dus je hebt meer tijd voor het inhalen).*

Omdat dit soort vragen ieder jaar terugkomen, houdt onze consulente Ingrid de Jong in de brochure 'Op weg naar het diploma' alle regels goed bij.

In 2021 waren er vanwege Covid-19 veel aanpassingen in de examens, die Ingrid allemaal in de brochure verwerkte. Juist voor zieke leerlingen konden deze aanpassingen net het verschil maken tussen zakken of slagen. Zo kwam de extra herkansing goed van pas en sommige leerlingen maakten ook gebruik van de mogelijkheid om een onvoldoende weg te strepen.

Geregeld komen bij de EV vragen binnen over andere onderwerpen dan examens, zoals:

- *Mag ik in de derde klas al vakken laten vallen als vervroegde profielkeuze? (Dit is maatwerk, vaak is er wel wat mogelijk voor zieke leerlingen.)*

Om de collega's ook te helpen met dit soort vragen is er, in samenwerking met enkele andere consulentes OZL, een handreiking ontwikkeld. Hierin worden de mogelijkheden in de onderbouw van het voortgezet onderwijs uiteen gezet.

Collega consulentes OZL uit heel Nederland, scholen en leerlingen maken dankbaar gebruik van alle expertise die intussen is opgebouwd.

Het Examendossier is te vinden op:

<https://ziezon.nl/onderwijsondersteuning/informatie-voor-school/ziek-in-het-examenjaar/>

Kinderen met Post-covidsyndroom

Tim Kallenbach

In maart 2022 verscheen een artikel in het NRC over kinderen met long covid, ook wel bekend als post-covid. Deze kinderen hebben nog lang last van klachten na een coronabesmetting.

Als consulent heb ik in 2022 verschillende post-covid-kinderen geholpen om terug te keren naar school. In het artikel geef ik aan dat ouders vaak op onbegrip stuiten. Een weekje uitzieken, dan ben je er wel bovenop, krijgen sommige kinderen te horen. Met post-covid teruggaan naar school is als reïntegreren na een burnout. Dat moet je stapsgewijs, heel langzaam opbouwen.

In de weken voorafgaand aan het artikel verscheen ook de Ziezon-brochure “Een leerling met Post-Covidsyndroom, informatie en advies voor leraren”. Het doel van de folder is in eerste instantie vooral bedoeld voor docenten en ander onderwijspersoneel. De informatie begon als een korte handreiking die leerlingen aan school konden overhandigen om zo meer begrip voor het ziektebeeld te krijgen. Voor 2023 staat een herziening van de folder gepland.

De brochure is hier te downloaden: <https://ziezon.nl/post-covid-syndroom/>

Lezen in het ziekenhuis

Martha Naarden

Martha is vrijwilliger en beheert de rijdende bibliotheek van het Emma Kinderziekenhuis

Na twee jaar corona mocht ik in het voorjaar van 2022 eindelijk mijn vrijwilligerswerk weer oppakken. Ik mag de kinderen, die in het Emma Kinderziekenhuis liggen, één keer per week, op de woensdag, verblijden met een bibliotheek.

De collectie, die ik ook nog eens “mag” beheren (echt heel erg leuk!), verandert wel in de loop van de jaren mee, naarmate de kinderen minder lang opgenomen zijn. De dikkere boeken worden minder vaak geleend.

De “trends” veranderen ook de keuze van boeken; graphic novels zijn bijvoorbeeld geliefd, en natuurlijk ook stripboeken, zoekboeken doen het ook goed.

Ik vind lezen heel belangrijk en zeker ook je kind voorlezen. Hierin zie je ook een verschil tussen ouders, ik bied dan ook altijd voorleesboeken aan.

Mijn connectie met de educatieve voorziening gaat al heel wat jaartjes terug. Mijn eerste baan was leerkracht op de Coronelschool in Slotervaart, openluchtschool, later school voor het langdurig zieke kind genoemd. Met oud-consulent Saskia heb ik toen menigmaal over een leerling overleg gehad. Ooit gedacht naar de ziekenhuisschool, zoals die toen genoemd werd, over te stappen, maar dat ging niet door. Nu heb ik dit najaar, toch een beetje, af en toe met een leerling “gewerkt”. Echt leuk om weer even te doen.

Tja, eens een juf, altijd een juf.

De EV in het Jeroen Pit Huis

Carla Hendriks

De opening van het Jeroen Pit Huis begin mei was een feestelijke dag voor de nieuwe gezinnen, de medewerkers en ook alle mensen die hard gewerkt hebben om dit mogelijk te maken. Het Jeroen Pit Huis wil een huis zijn voor chronisch zieke kinderen en hun ouders op weg naar huis. Een stukje dichterbij het dagelijks leven thuis maar toch nog nabij het ziekenhuis. Vaders, moeders, broertjes en zusjes in een mooi privé appartement met tuin, maar ook gemeenschappelijke voorzieningen.

De Educatieve Voorziening werd al in een vroeg stadium gevraagd of een eventuele bijdrage in de vorm van lesgeven en contacten onderhouden met en over school in de mogelijkheden lag. Natuurlijk wilden we onze bijdrage proberen te leveren in de vorm van een pilot.

Onderwijsondersteuning zieke leerlingen sloot immers naadloos aan op de doelgroep. De afspraken die gemaakt zijn was dat het PO twee maal per week een uurtje en het VO twee maal per week een uur op aanvraag hun diensten gingen aanbieden.

Om een fijne leerplek te realiseren hebben we een setje schoolmeubilair uitgeleend. Dit om ook uit te proberen of het aansloot bij de behoefte. In de praktijk is het VO eenmaal uitgerukt. Het PO heeft twee leerlingen na elkaar begeleid, waarvan een langdurig.

Tot nu toe zijn de ervaringen waardevol geweest en hebben we kunnen bijdragen aan de weg terug naar huis en school voor een aantal zieke leerlingen.

Video's zieke leerlingen

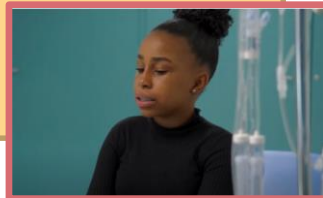
Tim Kallenbach

In 2022 verschenen twee video's die ik samen met collega Imke van der Venne (OZL IJsselgroep) maakte. Ze geven een inkijkje in het leven van een zieke leerling.

Kinderhematoloog Harriët Heijboer (Amsterdam UMC) ziet vaak kinderen waarbij het op school niet helemaal lekker loopt. Dit komt vaak door een chronisch ziektebeeld.

In deze video vertelt zij over haar ervaringen met een consulent onderwijsondersteuning zieke leerlingen. Zij gaat in op het belang van een goed geïnformeerde leerkracht en waarom het belangrijk is dat artsen een consulent OZL kunnen inschakelen. Verder geeft Heijboer vanuit een medisch perspectief aan, welke praktische interventies helpend zijn voor het welbevinden van de zieke leerling. De video laat goed zien hoe een kinderarts kijkt naar de rol die school speelt in het leven van deze leerlingen.

Bekijk hier de video:
<https://youtu.be/xk7VtXkR8Bs>

Marije Ruizendaal heeft jarenlang meerdere weken van het schooljaar in het ziekenhuis en thuis doorgebracht. Zij ervaaarde niet altijd de steun die zij nodig had. Marije blikt in een openhartige video terug op haar schoolloopbaan. Daarin geeft zij aan wat voor haar belangrijk was en geeft ze tips voor leraren in het onderwijs. Over het verschil maken voor die ene zieke leerling. Want verschil maken, dat kan je als leraar zeker.

Bekijk hier de video:
<https://youtu.be/uxmlmWtFjNE>

Cursus verbindende communicatie

Carla Hendriks

Omdat communicatie ons enige instrument is om onze dienstverlening mee vorm te geven hebben de werkgroep Professionalisering en het kernteam scholing dit onderwerp als speerpunt.

Bijna alle consulenten onderwijsondersteuning hebben een onderwijsachtergrond, in basis en/ of voortgezet onderwijs. Bij onderwijsadviesbureaus combineert men de taak als consulent vaak met een aanstelling als onderwijsadviseur. Dit kan verschillende gebieden betreffen: van 'de veilige school' tot 'leesspecialist' tot 'begeleiding klassenmanagement'. Duidelijk, efficiënt en prettig kunnen communiceren is dus een essentiële basisvaardigheid. De beginnende consulent krijgt een basiscursus aangeboden vanuit het netwerk Ziezon. Er is een dringend advies om deze cursus gedurende een zestal bijeenkomsten bij te wonen. Tijdens deze cursus maakt men kennis met verschillende theorieën, communicatiestijlen, weerstand en doet men ervaringen op mbv een acteur.

De meer ervaren consulent wordt in de gelegenheid gesteld om na een aantal jaren hier een vervolg/verdieping van 2 dagen aan te geven. We maken gebruik van de diensten van Vine, Instituut voor Verbindende Communicatie.

De twee zeer ervaren docenten frissen kennis op en leggen de nadruk op het onderscheid kunnen maken tussen: waarneming, gevoel, behoefte en verzoek. De cursus gaf de gelegenheid om met collega consulenten uit het land in gezamenlijkheid kennis op te halen en nieuwe kennis op een ontspannen wijze uit te proberen!

Instituut voor Verbindende Communicatie

Stuudiemiddag buikklachten

Ingrid de Jong - Noorlander

Ieder jaar organiseren we samen met St. huisonderwijs Amsterdam een studiemiddag voor de eigen medewerkers, scholen en jeugdartsen. Dit jaar werkten we ook nauw samen met de Ziezon-expertgroep Maag-Darm-Lever.

Op 10 oktober kwamen allerlei belanghebbenden uit het Amsterdamse onderwijsveld samen in een prachtige zaal van de Rode Hoed. Daarnaast volgden meer dan honderd deelnemers uit heel Nederland deze middag online.

Het onderwerp van gesprek was buikpijn en schoolverzuim bij kinderen. Want buikpijn veroorzaakt schoolverzuim en schoolverzuim houdt buikpijn in stand!

Kinderarts i.o. dr. Ilan J.N. Koppen (Amsterdam UMC) beet het spits af. Hij gaf de aanwezigen een mooi en interessant overzicht van de medische stand van zaken. Volgens hem is het belangrijk dat het kind met buikklachten een positieve diagnose krijgt waarbij een multidisciplinaire aanpak zicht geeft op verbetering.

Hierna was het de beurt aan GZ-psycholoog Sophie Verbeek (Amsterdam UMC), die de dynamiek tussen lichaam en geest op boeiende wijze uit de doeken deed. Zij legde uit hoe het biopsychosociaal model kan helpen bij de aanpak van aanhoudende lichamelijke klachten (ALK) en deelde een aantal bruikbare tips voor scholen en consultants ozl.

Tot slot was het woord aan dr. Maartje van den Berg (Haaglanden MC). Zij gaf ons een inblik in de netwerkzorg voor kinderen met ALK in de regio Haaglanden. Ook zij onderschreef het biopsychosociaal model en benadrukte het belang van samenwerking met de jeugdarts.

Al met al was het een aangename en vooral zeer informatieve middag.

Ziezondag 2022

Tim Kallenbach

Op woensdag 21 september jl. werden we weer verwelkomd in de Observant in het prachtige Amersfoort. De dag werd geopend door Margreet de Vries, directeur-bestuurder van Onderwijsontwikkeling Nederland die ons namens Gülay Hommes bijpraatte over de nieuwste ontwikkelingen binnen Ziezon.

Vaak een uitdaging; een hele groep aandachtig laten luisteren. Voor Leontien van Moorsel geen enkel probleem. Zij trapte de dag af door als ervaringsdeskundige haar krachtige en inspirerende verhaal met ons te delen. De belangrijkste overwinning uit haar carrière? Leren om weer van zichzelf te houden en het stemmetje in haar hoofd de baas te worden; 'Je bent als persoon zoveel belangrijker dan welke sportprestatie dan ook'. Ook het belang van een kleine club supporters werd benadrukt. Want zeg zou zelf; je gaat vanzelf een stuk harder rijden als je zus op de top van de berg staat te schreeuwen 'Zet 'm op Tinus' en vervolgens nog een kilometer met je mee rent. Ze gaf ons tips en adviezen mee zodat wij de kinderen met een eetstoornis nog beter kunnen begeleiden. Enkele jaren geleden is er een prachtige stichting in het leven geroepen; 'Het Leontienhuis'. Een veilige, warme plek waarin mensen met een eetstoornis veel tijd en ondersteuning krijgen op weg naar hun herstel. Het belangrijkste struikelblok is helaas toch weer de lange wachttijd, terwijl snel handelen voor deze groep juist zo essentieel is.

1/2

Ziezondag 2022

Tim Kallenbach

Vervolgens zijn we aan de slag gegaan met de implementatie van de 'Sluitende aanpak'. In kleine groepen zijn we het gesprek aangegaan over verschillende stellingen rondom dit thema; 'Wie neemt de regie als er meerdere betrokkenen zijn?' of 'Op welke manier vindt de informatieverstrekking plaats'? Wat was het fijn om met elkaar ideeën, mogelijkheden maar ook uitdagingen te delen. Wat gaat al goed en waar willen we samen naartoe werken? Ondanks dat het prettig is als er algemene richtlijnen zijn, bestaat ons werk vooral uit maatwerk en blijft het ontzettend belangrijk om met elkaar in gesprek te gaan en af te stemmen. Na een heerlijke lunch in het herfstzonnetje mochten we aan de slag met de verschillende workshops. We hebben ons verdiept in diverse onderwerpen zoals Cultuur, Religie en OZL, werden we bijgepraat over KlasseContact en weten nu nog beter op welke manier onderwijsconsulenten een aanvulling kunnen zijn in het werkveld.

Aan het eind van de dag heeft onderwijsadviseur Sanne Kokkeler ons laten inzien en ervaren, welke beelden we van elkaar hebben en hoe snel deze beelden op basis van uiterlijk en uitstraling zijn gecreëerd. Door ons hiervan bewust te zijn, zijn we gelukkig ook in staat om deze beelden te veranderen.

We kijken terug op een zeer geslaagde Ziezondag!

2/2

